

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 315/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť S. K., zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Mikulášom, Advokátska kancelária, Nejedlého 12, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 298/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2014 doručená sťažnosť S. K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Mikulášom, Advokátska kancelária, Nejedlého 12, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 298/2012.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

«Sťažnosť odôvodňuje sťažovateľka tým, že dňa 21.9.2012... podal jej manžel na Okresnom súde Malacky návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletej... konanie je vedené pod sp. zn. 9P/298/2012... od podania návrhu bol návrh navrhovateľa doplnený podaním prijatým súdom dňa 18.3.2012. Následne sťažovateľka... podala k návrhu vyjadrenie dňa 17.5.2013. Keďže od uvedeného vyjadrenia nedošlo vo veci k posunu, zaslala odporkyňa 2.10.2013 urgenciu Okresnému súdu Malacky, aby vo veci konal a vytýčil pojednávanie, keďže je medzi manželmi nutné upraviť najmä vyživovaciu povinnosť na maloletú dcéru účastníkov konania a jej zverenie do osobnej starostlivosti matky. Taktiež sťažovateľka žije už dlhšie vo vzťahu s iným partnerom, ktorý vďaka prietahom v rozvodovom konaní nemôže riešiť uzatvorením manželstva, čo by mohlo mať negatívny dopad aj v prípade, ak by otehotnela...»

Na urgenciu konania zo dňa 2.10.2013 nedostala sťažovateľka zo súdu vôbec žiadnu odpoveď. Z uvedeného dôvodu podala následne 12.2.2014 sťažnosť na prietahy v predmetnom súdnom konaní predsedovi Okresného súdu Malacky, ktorý sťažnosť podaním zo dňa 27.2.2014 vyhodnotil ako opodstatnenú, avšak z tzv. „objektívnych dôvodov“ nemôže Okresný súd Malacky konať bez prietahov. Predmetné objektívne dôvody dôvodil predseda súdu tým, že je súd značne personálne poddimenzovaný...»

Účastník súdneho konania má Ústavou... garantované právo, aby jeho vec bola prejednaná bez zbytočných prietahov, spolieha sa pri podaní žaloby, že bude jeho vec v dohľadnej dobe rozhodnutá... Štát... sa nemôže žiadnym spôsobom zbaviť zodpovednosti za nedostatočné obsadenie súdu, resp. oneskorené riešenie personálnej otázky, ktorá musí byť súdu včas známa. ...»

Rozvod manželstva účastníkov nepredstavuje žiadnu zložitú právnu otázku, keďže sa na rozvode dohodli, no účastníci súdneho konania, odhliadnuc od toho, či vystupujú na strane navrhovateľa alebo odporcu môžu byť rozvedení iba cestou súdu... Takisto je potrebná aj úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu vo forme rozsudku a zároveň teda aj exekučného titulu. Možno teda definovať, že sa pre samotný súd nejedná o tak zložitú vec, aby odôvodňovala vzniknuté značné prietahy v súdnom konaní...»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd „rozhodol, že došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 Ústavy, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ako aj k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a aby v zmysle čl. 127 ods. 2 – vyslovil voči Okresnému súdu Malacky zákaz pokračovať v porušovaní jej základného práva a prikázal mu konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

V druhom rade, v zmysle § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, sťažovateľka žiada finančné zadosťučinenie ako peňažnú protihodnotu utrpenej nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,-€... V prípade vyhovenia tejto sťažnosti si sťažovateľka uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 284,08 €...“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

O zjavnú neopodstatnenosť s'ťažnosti, ktorou s'ťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil s'ťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú s'ťažnosť preto možno považovať tú s'ťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

S'ťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 298/2012.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 9 P 298/2012 zistil, že návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode bol doručený okresnému súdu 21. septembra 2012. Už 8. októbra 2012 okresný

súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, zásielka sa vrátila z dôvodu „*adresát neznámy*“. Vzhľadom na to, že navrhovateľ sa na adrese, ktorú v návrhu na začatie konania uviedol, nezdržiaval a inú adresu súd neoznámil, okresný súd výzvami z 23. októbra 2012, 4. decembra 2012 a 25. januára 2013 žiadal orgány polície, resp. zamestnávateľa navrhovateľa o zistenie miesta pobytu navrhovateľa a doručenie zásielky navrhovateľovi. Dňa 22. januára 2013 vyzval okresný súd navrhovateľa uznesením na opravu väd podania. Dňa 19. februára 2013 navrhovateľ zaplatil súdny poplatok za návrh a 18. marca 2013 doručil opravený návrh na začatie konania. Uznesením zo 14. mája 2013 okresný súd ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka a v ten istý deň vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k návrhu. Sťažovateľka doručila vyjadrenie k návrhu 21. mája 2013. Dňa 3. júna 2014 nariadil súd termín pojednávania na 30. júl 2014.

Ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v konaní bol od podania návrhu 21. septembra 2012 až do 21. mája 2013 plynulý.

Nečinnosť okresného súdu v období od 21. mája 2013 do 3. júna 2014 možno hodnotiť ako prietáhy v konaní okresného súdu. Z judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že nie každý zistený prietáh v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietáhy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietáhy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01). Ústavný súd tiež už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní

pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

Sťažovateľka namietala porušenie svojich práv postupom okresného súdu v konaní, ktorého celková dĺžka od podania návrhu na začatie konania (21. septembra 2012) do podania sťažnosti doručenej ústavnému súdu 6. mája 2014 nepresiahla 19 mesiacov, čo nie je doba, v ktorej ak okresný súd nerozhodol, porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Po posúdení doterajšej dĺžky namietaného konania a doby medzi jednotlivými úkonmi súdu ústavný súd konštatuje, že nedostatky v postupe okresného súdu nevykazujú zatiaľ takú intenzitu, ktorá by mala ústavný rozmer. Z prehľadu procesných úkonov možno vyvodiť záver, že na dĺžku konania malo podstatný vplyv okrem nečinnosti súdu v trvaní 12 mesiacov aj konanie navrhovateľa, ktorý neoznámil zmenu adresy na doručovanie. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že zodpovednosť za neodstránenie stavu právnej neistoty v dôsledku takéhoto postupu navrhovateľa nemožno pripísať konajúcemu súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že hoci doterajší postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol celkom bez priet'ahov, ich intenzita s prihliadnutím na všetky okolnosti konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 9 P 298/2012 nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, že by to mohlo viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), pričom súčasný stav konania nevyklučuje definitívne možnosť prerokovania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľky v nej uplatnenými nezaoberal.

Ústavný súd napokon dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným prieťahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2014